

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 498/2014-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta v konaní o sťažnosti [REDACTED] – [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Kanabom ml., J. Zemana 3141/101, Trenčín, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010, za účasti Okresného súdu Bratislava III, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava III je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] trovy konania v sume 331,13 € (slovom tristotridsaťjeden eur a trinásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Kanabu ml., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. decembra 2013 doručená sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Kanabom ml., J. Zemana 3141/101, Trenčín, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ je v postavení oprávneného účastníkom napadnutého konania vedeného okresným súdom, predmetom ktorého je rozhodovanie o návrhu na vykonanie exekúcie o vymoženie sumy 35 444,80 € s príslušenstvom a náhrade trov konania.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza, že k namietanému porušeniu jeho práv podľa ústavy a dohovoru došlo nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou okresného súdu,

keď v napadnutom konaní „od jediného pojednávania vo veci konanom dňa 21. 09. 2012 doposiaľ, t. j. viac ako 14 mesiacov okresný súd vo veci absolútne nekonal, nevydal žiadne procesné rozhodnutie, nevytýčil ďalšie pojednávanie, ani vo veci nerozhodol meritórne. Z dôvodu dlhodobej nečinnosti okresného súdu bol sťažovateľ nútený urgovať príslušný súd písomným podaním zo dňa 27. 05. 2013, kde žiadal o urýchlené konanie vo veci z dôvodu odstránenia právnej neistoty oprávneného a taktiež žiadal o vytýčenie termínu pojednávania bezvýsledne. Následne právny zástupca opakovane telefonicky urgoval vec aj prostredníctvom asistentky zákonnej sudkyne dňa 13. 09. 2013, 14. 10. 2013 a 17. 10. 2013, taktiež bezvýsledne. Poukazujem na to, že sťažovateľ taktiež urgoval predmetnú právnu vec písomne na Krajský súd Bratislava a to podaním zo dňa 06. 09. 2011. Týmto konaním oprávnený vyčerpal všetky zákonné možnosti domáhania sa svojho práva, avšak bez úspechu. Ďalej poukazujem na absolútnu nečinnosť Okresného súdu Bratislava III. v období od 22. 09. 2011 až do 21. 09. 2012, t. j. od kedy krajský súd rozhodol o odvolaní povinnej do pojednávania vo veci samej na okresnom súde, t. j. viac ako 12 mesiacov okresný súd vo veci nekonal. Súhrnne možno konštatovať nečinnosť okresného súdu v trvaní celkovo 36 mesiacov.

Zbytočné prieskumy v predmetnej veci boli spôsobené aj tým, že jedinú pojednávajúcu vo veci konanú dňa 21. 09. 2012 bolo odročené na neurčito za účelom vyžiadania vyšetrovacieho spisu ORP 711/OEK-B3-2010. Mám za to, že vyžiadanie vyšetrovacieho spisu nie je postup, ktorý by si vyžadoval odročenie pojednávania na neurčito, ale súd mohol stanoviť ďalší termín pojednávania s prihliadnutím na dĺžku trvania vyžiadania spisu ako vyplýva z obvyklej súdnej praxe. Jedná sa o rutinný úkon, pričom išlo o vyžiadanie dokumentácie od iného štátneho orgánu s poukazom na to, že štátne orgány si v tomto smere poskytujú súčinnosť. Sťažovateľ sa dlhodobou nečinnosťou súdu ocitol v situácii, že má exekučný titul právoplatný a účinný dňom 05. 01. 2010, ktorého realizácie sa domáhal od podania návrhu na začatie exekúciu zo dňa 02. 08. 2010 a doposiaľ sa vo veci právoplatne nerozhodlo. Teda okrem nečinnosti súdu v trvaní viac ako 36 mesiacov, poukazujem aj na celkovú dĺžku exekučného konania v trvaní viac ako tri a pol roka. Úkony súdu sú predovšetkým za obdobie od 21. 09. 2010 doposiaľ poznačené nečinnosťou, neefektívnosťou a nekoncentrovanosťou, nakoľko za obdobie posledných 14 mesiacov bol

súd absolútne nečinný, nevykonal žiaden procesný úkon vo veci. Okresný súd v tejto súvislosti nepochybne porušil svoje zákonné povinnosti dané mu právnymi predpismi, hlavne Exekučným poriadkom, a teda v zákonnej lehote 60 dní nerozhodol o námietkach proti exekúcii. Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neprimeranou dĺžkou konania, neefektívnosťou a nesústredenosťou a doposiaľ nie je skončené a stále sa koná len na úrovni prvostupňového súdu. Taktiež poukazujem na skutočnosť, že exekučný spis sa v období od 07. 03. 2011 do 22. 09. 2011, t. j. viac ako pol roka nachádzal na Krajskom súde Bratislava za účelom rozhodnutia o odvolaní povinnej voči neoslobodeniu od súdneho poplatku za námietky voči exekúcii, čo nie je z hľadiska posudzovania prieťahov v konaní zanedbateľné. Krajský súd Bratislava rozhodol o podanom opravnom prostriedku až po písomnej urgencii právneho zástupcu oprávneného. Teda možno konštatovať, že viac ako pol roka bol spis na krajskom súde za účelom rozhodnutia len o procesnom úkone (ani nie o merite veci), čo možno tiež objektívne pripísať ako uvedený prieťah na ujmu neefektívneho správania okresného súdu. V danom prípade uvedenú celkovú dĺžku konania ako aj 36 mesiacov nečinnosti súdu nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu aj s ohľadom na predmet napadnutého konania.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III. v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er/1123/2010 porušené boli.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2.000,- € (slovom dvetisíc eur), ktoré je mu Okresný súd Bratislava III. povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Okresný súd Bratislava III. je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... trovy konania v sume 331,13 € (slovom tristotridsaťjeden eur

a trinásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Kanabu ml..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 498/2014 z 10. septembra 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedu okresného súdu na vyjadrenie sa k sťažnosti a oznámenie, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 3841/2014 zo 4. novembra 2014 doručenom ústavnému súdu 14. novembra 2014 uviedol:

„Skutkové okolnosti udávané sťažovateľom ohľadne úkonov v súdnom spise sp. zn. 35 Er 1123/2010 nenamietame. V danom prípade sťažovateľ vystupuje v uvedenom konaní ako oprávnený. Žiadosť o udelenie poverenia bola doručená okresnému súdu dňa 09. 08. 2010. Súd dňa 13. 10. 2010 vydal vo veci poverenie na vykonanie exekúcie, kde exekučným titulom bol rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 26 Cb 401/2003 zo dňa 26. 09. 2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 CoB 129/2009 zo dňa 10. 12. 2009. Vzhľadom k tomu, že sťažovateľ uzavrel s povinným dňa 03. 10. 2010 (správne má byť 3. apríla 2010, pozn.) dohodu o urovnaní sporného dlhu súd uznesením sp. zn. 35 Er 1123/2010 zo dňa 16. 07. 2014 konanie zastavil a to na návrh povinného zo dňa 18. 08. 2010 resp. 12. 06. 2011. Na základe odvolania oprávneného - sťažovateľa sa vec nachádza na Krajskom súde v Bratislave od 10. 10. 2014 za účelom rozhodnutia o odvolaní. Pri rozhodovaní navrhujeme Ústavnému súdu SR, aby prihliadol najmä na tú skutočnosť, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané bez prieťahov, následne sťažovateľ - oprávnený uzavrel s povinným dohodu o urovnaní dlhu a napriek tejto uzavretej dohode zotrval na realizácii exekučného konania, ktoré nakoniec rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III bolo práve z dôvodu uzavretia dohody o urovnaní zastavené. V danom prípade sa teda žiadateľ domáha priznania finančného zadostučinenia za dĺžku

exekučného konania, ktoré však podľa rozhodnutia Okresného súdu Bratislava III je z pohľadu oprávneného, v danom prípade sťažovateľa vedené nezákonne. Sťažovateľ teda žiada vymôcť pohľadávku, ktorá zanikla uzavretím dohody o urovnaní dlhu zo dňa 03. 10. 2010 (správne má byť 3. apríla 2010, pozn.). V tejto súvislosti navrhujeme Ústavnému súdu SR, aby pri svojom rozhodovaní vyčkal do rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, ktorý právoplatne rozhodne o tom, či sťažovateľ ako oprávnený trvá na vedení exekúcie voči povinnému dôvodne. Výsledok tohto rozhodnutia podľa môjho názoru môže mať vplyv na priznanie eventuálneho finančného zadosťučinenia pre prípad, že by Ústavný súd SR konštatoval porušenie práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR. Vychádzame však z predpokladu, ak by aj Ústavný súd SR konštatoval porušenie základného práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR vzhľadom na dĺžku konania sp. zn. 35 Er 1123/2010, avšak právoplatne by bolo rozhodnuté o tom, že od 03. 10. 2010 (správne má byť 3. apríla 2010, pozn.) kedy došlo k uzavretiu dohody o urovnaní sťažovateľ - oprávnený trvá na exekúcii voči povinnému nedôvodne, tak priznanie finančného zadosťučinenia v tomto prípade by nebolo namieste.“

Dňa 18. novembra 2014 ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenie predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 3841/2014 zo 4. novembra 2014 na prípadné zaujatie stanoviska. Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 27. novembra 2014 oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a súčasne uviedol, že „vec č. k. 35 Er 1123/2010 sa momentálne nachádza na Krajskom súde v Bratislave. V prílohe zasielam odvolanie zo dňa 19. 8. 2014, nakoľko mám zato, že Okresný súd nepostupoval v súlade so zákonom, keď som bol nesprávne poučený o opravnom prostriedku.“.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a zo súvisiaceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 35 Er 1123/2010 ústavný súd zistil tieto skutočnosti o doterajšom priebehu napadnutého konania:

Dňa 6. augusta 2010 sťažovateľ doručil súdnemu exekútorovi JUDr. Pavlovi Crkoňovi (ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie o vymoženie sumy 35 444,80 € s príslušenstvom a náhradu trov konania.

Súdny exekútor doručil okresnému súdu 9. augusta 2010 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Dňa 18. augusta 2010 povinná doručila okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie.

Okresný súd 13. septembra 2010 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie a 17. septembra 2010 vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k návrhu povinnej na zastavenie exekúcie v lehote 10 dní. Sťažovateľ svoje vyjadrenie okresnému súdu doručil 6. októbra 2010.

Dňa 15. októbra 2010 povinná doručila okresnému súdu námietky proti exekúcii, na základe čoho okresný súd 22. októbra 2010 vyzval súdneho exekútora na predloženie exekučného spisu na posúdenie lehoty pre podanie námietok a zároveň vyzval povinnú na vyjadrenie sa k stanovisku sťažovateľa zo 6. októbra 2010; na výzvu odpovedal súdny exekútor podaním doručeným okresnému súdu 8. novembra 2010 a opätovne 25. novembra 2010.

Dňa 25. októbra 2010 okresný súd vyzval povinnú na zaplatenie súdneho poplatku za námietky proti exekúcii; povinná doručila svoje vyjadrenie k stanovisku sťažovateľa

okresnému súdu 8. novembra 2010 a zároveň požiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov za námietky proti exekúcii.

Okresný súd 30. novembra 2010 vyzval povinnú na zaslanie dokladov k žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Dňa 7. decembra 2010 vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava III (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) požiadal okresný súd o zaslanie kópie spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie a návrhu povinnej na zastavenie exekúcie.

Okresný súd uznesením č. k. 35 Er 1123/2010-110 z 12. januára 2011 (ďalej len „uznesenie z 12. januára 2011“) nepriznal povinnej oslobodenie od platenia súdneho poplatku za námietky proti exekúcii. Proti označenému uzneseniu podala povinná 3. februára 2011 odvolanie; spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie bol 7. marca 2011 predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd uznesením č. k. 20 CoE 56/2011-122 z 22. septembra 2011 uznesenie okresného súdu z 12. januára 2011 potvrdil; spis bol okresnému súdu vrátený 26. októbra 2011.

Povinná zaplatila 25. januára 2012 súdny poplatok za námietky proti exekúcii a 18. júna 2012 doručila okresnému súdu opätovne návrh na zastavenie exekúcie.

Okresný súd 27. augusta 2012 nariadil pojednávanie na 21. september 2012, ktoré bolo odročené na účely vyžiadania vyšetrovacieho spisu okresného riaditeľstva Policajného zboru ČVS: ORP-711/OEK-B3-2010, zároveň si okresný súd vyžiadal predmetný vyšetrovací spis, ktorý mu bol doručený 9. októbra 2012.

Dňa 30. októbra 2012 sťažovateľ doručil okresnému súdu doplnenie dôkazov.

Uznesením č. k. 35 Er 1123/2010-187 zo 16. júla 2014 okresný súd exekúciu zastavil a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal náhradu trov exekučného konania.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy má každý právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná súdom.

Ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti konštantne zdôrazňuje, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti

súdov konať bez zbytočných prieťahov nevyníma. Aj podľa názoru ESLP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02,

IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu a povahu veci v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. V súvislosti s posudzovaním právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie sa spravidla považuje za konanie, ktoré je tak po právnej stránke, ako aj po stránke faktickej (skutkovej) pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má povinný voči oprávnenému. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nesplnil, resp. čiastočne nesplnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule.

Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedené okresným súdom vyplýva, že povinná podala 15. októbra 2010 okresnému súdu námietky proti exekúcii s odôvodnením, že 3. apríla 2010 došlo k uzatvoreniu dohody o vyporiadaní dlhu medzi sťažovateľom a povinnou, na základe ktorej sa účastníci dohodli o splatení celej dlžnej sumy. Okresný súd podľa obsahu vyhodnotil podanie povinnej ako návrh na zastavenie exekúcie, keďže tá tvrdí, že po vydaní exekučného titulu zaniklo právo ním priznané, a to splnením dlhu, pričom sa odvoláva na § 57 ods. 1 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Aplikácia označeného ustanovenia Exekučného poriadku nevyhnutne vyžaduje zánik práva priznaného exekučným titulom, pričom tento zánik je potrebné zisťovať v súlade s príslušnými hmotno-právnymi ustanoveniami zákonov, čo by mohlo signalizovať (aj napriek už uvedenému) skutkovú zložitosť „exekučnej veci“. Avšak s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci sťažovateľa

ústavný súd zastáva názor, že pri rozhodovaní o sťažnosti nemôže byť samotná potreba aplikácie hmotno-právnych ustanovení tou okolnosťou, ktorá by ospravedlňovala absolútnu nečinnosť okresného súdu. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojich vyjadreniach faktickou zložitou napadnutej veci neargumentoval.

2. Pri hodnotení doterajšieho priebehu napadnutého konania z hľadiska ďalšieho štandardne uplatňovaného kritéria, teda správania sťažovateľa ako účastníka tohto konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 35 Er 1123/2010 k zbytočným prieťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

S prihliadnutím na prehľad procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní ústavný súd identifikuje predovšetkým dlhšie obdobia absolútnej nečinnosti okresného súdu (v období od októbra 2011, keď bol spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie vrátený okresnému súdu krajským súdom, až do septembra 2012, keď sa uskutočnilo pred okresným súdom pojednávanie), a od októbra 2012, keď bol okresnému súdu predložený ním vyžiadaný vyšetrovací spis okresného riaditeľstva Policajného zboru, až do júla 2014, keď okresný súd uznesením č. k. 35 Er 1123/2010-187 exekúciu zastavil. Celková doba nečinnosti okresného súdu tak presahuje obdobie 2 a pol roka.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd svojou dlhodobou neodôvodnenou nečinnosťou v napadnutom konaní spôsobil vznik zbytočných prieťahov, čím porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

K argumentácii sťažovateľa, podľa ktorej k porušeniu jeho základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru malo dôjsť aj tým, že okresný súd porušil svoje zákonné povinnosti a nerozhodol o námietkach proti exekúcii v zákonnej lehote, ústavný súd dodáva, že vo svojej rozhodovacej činnosti na zákonom ustanovené lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie podľa jeho názoru automaticky nevyvoláva porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky konkrétne okolnosti posudzovanej veci. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (pozri napr. I. ÚS 86/02). Ústavný súd už v tejto súvislosti uviedol, že pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem v „primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 70/02). Za týchto okolností samotné nedodržanie zákonom ustanovenej lehoty na rozhodnutie o námietkach proti exekúcii v posudzovanej veci ústavný súd nepovažuje za porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Obdobne, pokiaľ sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojich práv podľa ústavy a dohovoru postupom krajského súdu, „*na ktorom bola vec za účelom rozhodnutia o odvolaní povinnej voči neoslobodeniu od súdneho poplatku viac ako pol roka*“, ústavný súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa, súc viazaný petitom návrhu v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, sa môže zaoberať sťažnosťou len v rozsahu, v akom predmet konania vymedzil právny zástupca sťažovateľa pri špecifikácii petitu sťažnosti, a preto bližšie nepreskúmať aj postup krajského súdu. V sťažnosti je totiž oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje

zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k jeho porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania tohto základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ žiada, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € z dôvodu „*pretrvávajúcej dlhodobej právnej neistoty...*“.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci ústavný súd dospel k názoru, že len vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv nepredstavuje pre neho dostatočné zadosťučinenie. Ústavný súd preto, zohľadňujúc doterajšiu dĺžku napadnutého konania a dĺžku obdobia, v ktorom bol okresný súd bez ospravedlniteľného dôvodu nečinný, rozhodol, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 000 € bude v posudzovanej veci primerané (bod 2 výroku tohto nálezu).

Nad rámec svojho rozhodnutia o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia považoval za potrebné vyjadriť sa k argumentácii predsedu okresného súdu obsiahnutej v jeho vyjadrení k sťažnosti, v ktorom navrhuje, aby ústavný súd nepriznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie ani vtedy, ak dospeje k záveru, že ním označené práva podľa ústavy a dohovoru boli porušené, keďže sťažovateľ tým, že uzavrel dohodu o urovnaní dlhu a aj napriek tomu zotrval na realizácii exekučného konania, sa vlastne domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia za exekučné konanie, ktoré je podľa názoru predsedu okresného súdu vedené nezákonne.

Ústavný súd v nadväznosti na argumentáciu predsedu okresného súdu opätovne poukazuje na svoju už citovanú judikatúru, z ktorej vyplýva, že účelom práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Ak by ústavný súd uplatnil výklad, ktorého sa domáha predseda okresného súdu, musel by pri rozhodovaní o sťažnostiach prihliadať na úspešnosť sťažovateľa ako účastníka v príslušnom konaní a trestať ho, resp. odmeňovať ho za to, že sa jeho návrhu nevyhovelo, resp. vyhovelo. Právo domáhať sa vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však patrí každému účastníkovi konania bez toho, aby toto právo bolo nevyhnutne prepojené s výsledkom konania, v rámci ktorého sa sťažovateľ svojich práv dovoľáva.

V konkrétnych okolnostiach veci nie je nezanedbateľná aj skutočnosť, že sťažovateľ uviedol okolnosti, na základe ktorých trval na exekúcii vo svojom vyjadrení doručenom okresnému súdu už 6. októbra 2010 (vyjadrenie sťažovateľa k návrhu povinnej na zastavenie exekúcie z 18. augusta 2010, pozn.), pričom okresný súd vo veci rozhodol až 16. júla 2014. Je pravdou, že podľa tohto vyjadrenia sťažovateľ dohodu o vyrovnaní dlhu uzavrel, zároveň však namietal nezaplatenie celkovej dohodnutej sumy zo strany povinnej, preto bolo úlohou okresného súdu sa s argumentmi tak sťažovateľa, ako aj povinnej náležitým spôsobom vysporiadať a po aplikácii príslušných relevantných ustanovení právnych predpisov dospieť k riadne odôvodnenému záveru. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nepovažuje ústavný súd argumenty predsedu okresného súdu za také, ktoré by mali vplyv na rozhodovanie o (ne)priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, resp. určenia jeho sumy.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Jánom Kanabom ml. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2012, ktorá bola 781 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2013. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon sumu 130,16 €, čo predstavuje spolu s režijným paušálom (§ 16 ods. 3 vyhlášky) odmenu v sume 275,94 €. Keďže právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH, ústavný súd takto vypočítanú odmenu zvýšil o 20 % DPH, takže celková

odmena za poskytnuté právne služby predstavuje sumu 331,13 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014